

Till Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
Stockholm den 13 februari 2026

Remissyttrande avseende promemorian Höjd skatt på viss tobak

Diarienummer: Fi2025/02159

Inledning

Cancerfonden arbetar för att fler ska överleva och färre ska drabbas av cancer. Ur ett cancerperspektiv är det av stor vikt att rökningen fortsätter minska. Rökning är den enskilt största förebyggbara orsaken till cancer i Sverige och orsakar varje år cirka 4 500 cancerfall.

Sammanfattning av Cancerfondens synpunkter

Justerad skatt på tobak

- Cancerfonden tillstyrker förslaget att höja skatten på cigaretter, cigarrer, cigariller, röktobak, tuggtobak och övrig tobak. Däremot anser vi att höjningen inte är tillräcklig utan den bör öka ytterligare och även justeras löpande. I promemorian hänvisas till en risk om att smuggling och reseinförsel skulle öka om skatten höjdes mer än förslaget. Vi delar inte denna riskbedömning och ser det inte som troligt med tanke på hur vår skatt i relation till våra grannländers är betydligt lägre. Sverige har stabilt låga nivåer av smuggling vilket återkommande undersökningar från CAN visar.
- Cancerfonden avstyrker förslaget att inte uppdatera skatten på snus med ett tillägg. Det bör istället införas en höjd skatt även på snus och även den behöver vara högre än 3,5 procent.

Skäl till Cancerfondens synpunkter

Skatt på cigaretter, cigariller och röktobak

Andelen dagligrökare har minskat i Sverige över tid, dock finns det stora socioekonomiska skillnader i rökning. Bland de med lång utbildning röker 8 procent (varav 4 procent dagligen)

och bland de med kort utbildning röker 19 procent (varav 11 procent dagligen). Cigaretter är också fortsatt en attraktiv produkt för unga. 19 procent av gymnasieelever i årskurs två röker varje dag, nästan varje dag eller sporadiskt.

Höjd skatt på tobak är enligt WHO den mest effektiva enskilda åtgärden för att sänka tobakskonsumtionen. Åtgärden är särskilt effektiv för att skydda priskänsliga grupper som unga och personer med lägre inkomst. Enligt WHO bör skatteandelen av priset på cigaretter vara minst 75 procent, och skatten bör justeras uppåt löpande för att ta hänsyn till inflation och tillväxt.

Cancerfonden tillstryker argumentationen under avsnitt 3.3 för att höja skatten på cigaretter och andra rökprodukter, men i linje med WHO:s rekommendationer bör skatten höjas kraftigare än vad som föreslås och löpande justeras för att komma ikapp och sedermera hålla jämna steg med Sveriges grannländer.

Skatt på snus, e-cigaretter och nikotinpåsar

Cancerfonden anser inte att lagförslaget tar tillräcklig hänsyn till de risker som Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen och Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) presenterat, som även sammanfattas under avsnitt 2.2 i promemorian. Exempelvis framgår av återredovisningen att personer som snusar eller använder e-cigaretter oftare börjar röka tobak med tiden än personer som inte använder sådana produkter. Människor som exponeras för nikotin kan på kort sikt påverkas genom en försämring av blodkärlets funktioner samt förhöjd puls och blodtryck. Dessa effekter på hjärta och kärl kan i förlängningen bidra till en ökad risk för hjärt- och kärlsjukdomar.

Unga är extra känsliga för att bli beroende av nikotin och de flesta som blir beroende av nikotin börjar med tobaks- och nikotinprodukter innan de fyllt 18 år.

Bland gymnasieelever i årskurs två vejar 21 procent år 2025. År 2021 var den siffran fyra procent. Även användandet av snus har ökat i samma grupp. År 2025 använder 27 procent av eleverna snus, varav 18 procent dagligen. Den överlägset vanligaste typen av snus bland unga är nikotinsnus.

Vi anser att det är anmärkningsvärt att inte höja skatten på en hälsofarlig produkt som snus, med argumentet att den bedöms vara minde hälsofarlig än andra produkter. Att den samlade kunskapen om snus och nikotinprodukter inte är tillräcklig innebär inte att risker kan uteslutas; det innebär att vi fortfarande inte kan vara säkra på alla hälsorisker som förknippas med snus och nya nikotinprodukter. Om produkter ska beskattas utifrån farlighet måste produkterna därför beskattas likvärdigt för att avskräcka från bruk. Den kunskapen som finns bör vara tillräcklig för att använda alla medel och metoder som finns för att göra produkterna mindre attraktiva och mindre tillgängliga för barn.

Om Sverige ska nå sina folkhälsopolitiska mål behöver tobakspolitiken vara sammanhållen. Det innebär att prisbilden för alla nikotinhaltiga produkter borde jämnas ut och skyddslagstiftningen harmoniseras. Detta lagförslag skapar istället en större differens mellan olika tobaks- och nikotinprodukter.

Övriga synpunkter

Det är beklagligt att tobaksindustrin har tillfrågats om att vara remissinstans för de föreslagna ändringarna. Sverige har ratificerat Tokaskonventionen och åtagit sig att omsätta dess innehåll till nationell politik. Tobaskskonventionen är tydlig i artikel 5.3 om att folkhälsopolitiken ska skyddas mot direkt eller indirekt påverkan från tobaksindustrin. Skattehöjningar motarbetas av industrin, och denna skattehöjning innehåller heller inga tekniska aspekter som skulle föranleda industrin att vara remissinstans.

Beslut om detta yttrande har tagits av generalsekreterare Ulrika Årehed Kågström. Lisa Klefbom, intressepolitisk expert, har varit föredragande.

Ulrika Årehed Kågström

Generalsekreterare